

Validáció az Új Magyarország Fejlesztési Tervben

Bruhács Tamás, Oktatási és Kulturális Minisztérium

- ▶▶ **Kooperatív szituáció, amelyben a verseny és a kooperáció együtt van jelen**
- ▶▶ **Az intézményi autonómia nem sérül(het)**
- ▶▶ **Minden intézmény alapvető érdeke a mobilitás elősegítése (új hallgatók bevonása a képzésbe)**
- ▶▶ **Az élethosszig tartó tanulás alapja egy korszerű validációs rendszer**
- ▶▶ **A felsőoktatási térség kitágulásával a magyar felsőoktatási intézményeknek szükségük van a külföldi felsőoktatási intézmények képzéséhez történő alkalmazkodásra kölcsönös elismerési rendszerrel**
- ▶▶ **A potenciális hallgatók, az aktuális hallgatók és a végzettek tudásának értéke, beszámíthatósága fontos információ a munkaerőpiac, a FOI-k és a hallgatók számára egyaránt**
- ▶▶ **Pontos információk átadása és a képzések beszámíthatósága egy FOI számára fontos versenytényező**

Ekvivalencia

- ▶▶ Lisszaboni Egyezmény (1997): Felsőoktatási Képesítések Európai Régióban történő elismeréséről szóló, Nemzeti Információs Központok létrehozás minden tagállamban (NARIC)

EUROPASS (Oklevélmelléklet)

Bolognai Nyilatkozat (1999), az oktatási miniszterek 2001-es prágai és 2003-as berlini konferenciája: Oklevélmelléklet jelentősége a felsőoktatási képesítések és tudományos fokozatok elismertetésében: „Azt a célt tűzik ki, hogy 2005-től minden felsőoktatási intézményt végző diák automatikusan és ingyenesen kapja meg az oklevélmellékletet”

Validáció

- ▶▶ Barcelonai Csúcs (2002) : „Európa bármely tagállamában különféle végzettséget, tudást és ismereteket szerzett állampolgárok karrierjük vagy további tanulásuk során képesek legyenek ezeket az egész EU területén elismertetni”.
- ▶▶ Koppenhágai Nyilatkozat (2002): nem formális és informális tanulás értékelésének területén a közös európai alapelvek megfogalmazására van szükség
- ▶▶ Európai Unió Tanácsa elfogadta a nem formális és az informális tanulás közös európai alapelveit (2004)

Formális, nem formális, informális tanulás fogalma

Rövid általános meghatározás

▶ A validáció a formális, nem formális és informális keretek között szerzett ismeretek és kompetenciák értékelése és érvényesítése.

EU meghatározás

▶ Az a folyamat, amelynek során az olyan készségek és kompetenciák széles skálájának felmérésére és elismerésére kerül sor, amelyeket az emberek az életük során különböző kontextusokban sajátítottak el

Hazai részletesebb meghatározás

▶ A validáció egy strukturált folyamat, amely az egyén előzetesen megszerzett tudásának és képességeinek felmérésére, értékelésére, dokumentációjára és elismertetésére irányul, tekintet nélkül arra, hogyan, milyen keretek között szerezte ismereteit.

Formális, nem formális, informális tanulás fogalma

Formális tanulás

Az oktatási és képzési intézményekben megvalósuló tanulási folyamat, amelynek eredménye bizonyítvánnyal, oklevéllel elismert – végzettség és szakképzettség.

Nem formális tanulás

Szervezett tanulási tevékenység, amely a formális képzési rendszeren kívül történik. Eredményét nem mindig ismerik el végbizonyítvánnyal.

Informális tanulás fogalma:

Az egész életen át tartó tanulási folyamat, amely során minden egyén a napi tapasztalatokon, a környezetének tanító hatásán keresztül elsajátít attitűdöket, értékeket, jártasságokat és tudást.

A validáció kiindulópontja

Jogszabály határozza meg

Közoktatás

Kimeneti kompetenciák

Szakképzés

Kimeneti kompetenciák

Felsőoktatás

Kimeneti kompetenciák

Munkaerő-piac

Kimeneti kompetenciák

Validációs folyamat

» Iskola rendszeren kívüli képzések
(informális, nem formális tudások)

» FEOR

» Kompetencia alapú munkakörök

A validációs tevékenység részei

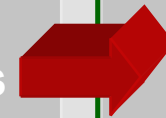
Felmérés

Értékelés

Dokumentálás

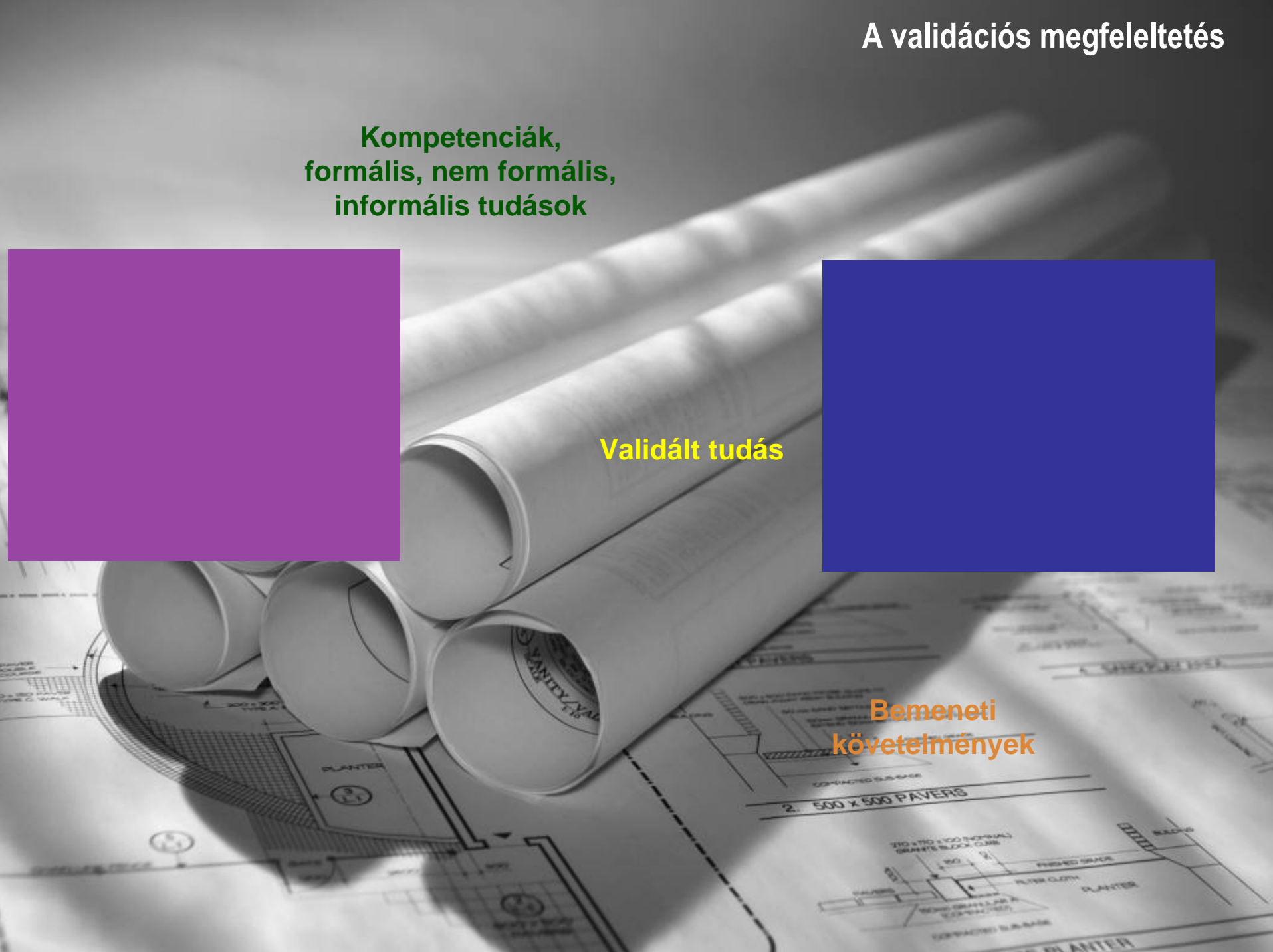
Beszámítás,
elismertetés

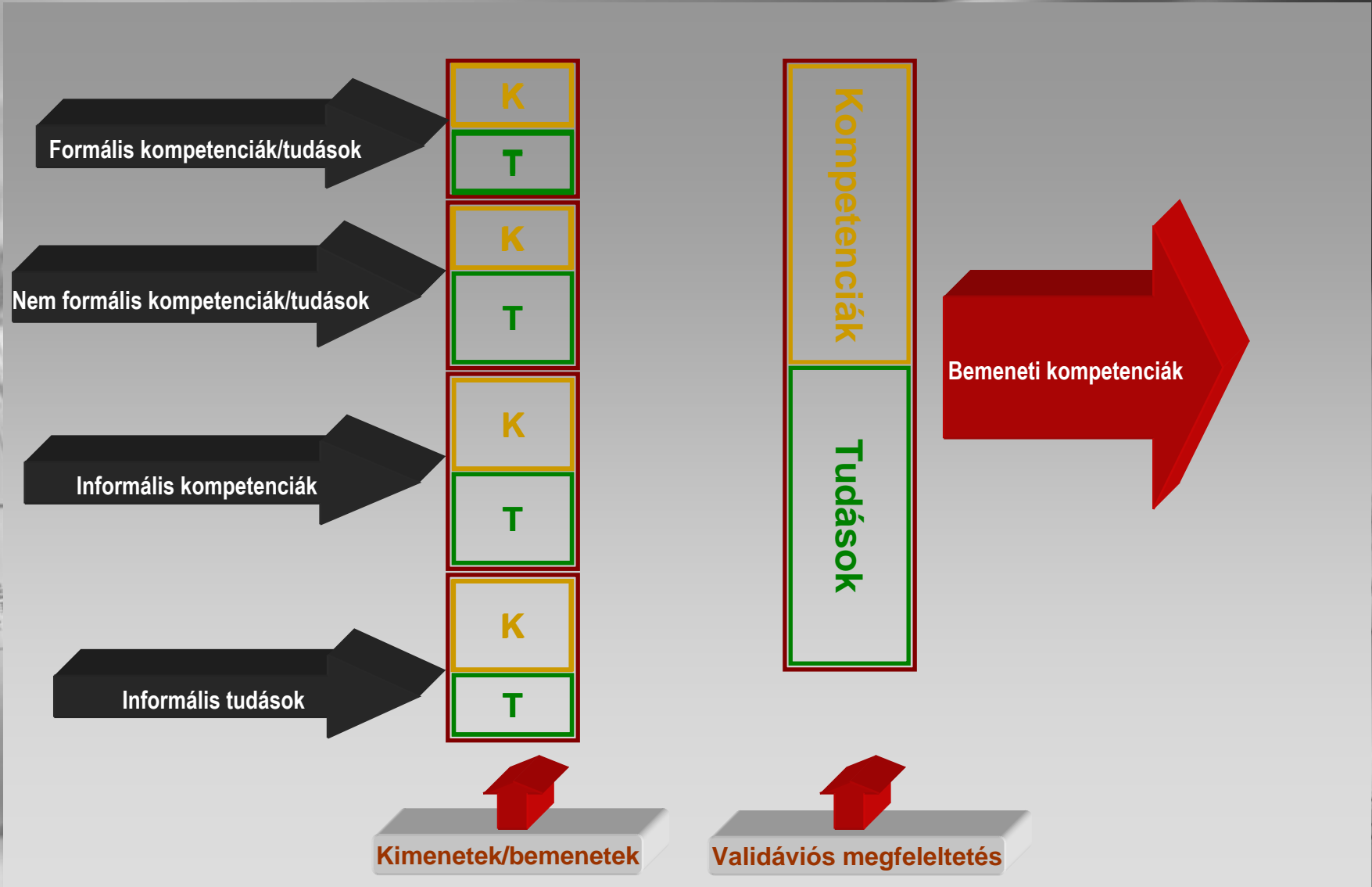
**Kompetenciák,
formális, nem formális,
informális tudások**

Validált tudás

**Bemeneti
követelmények**

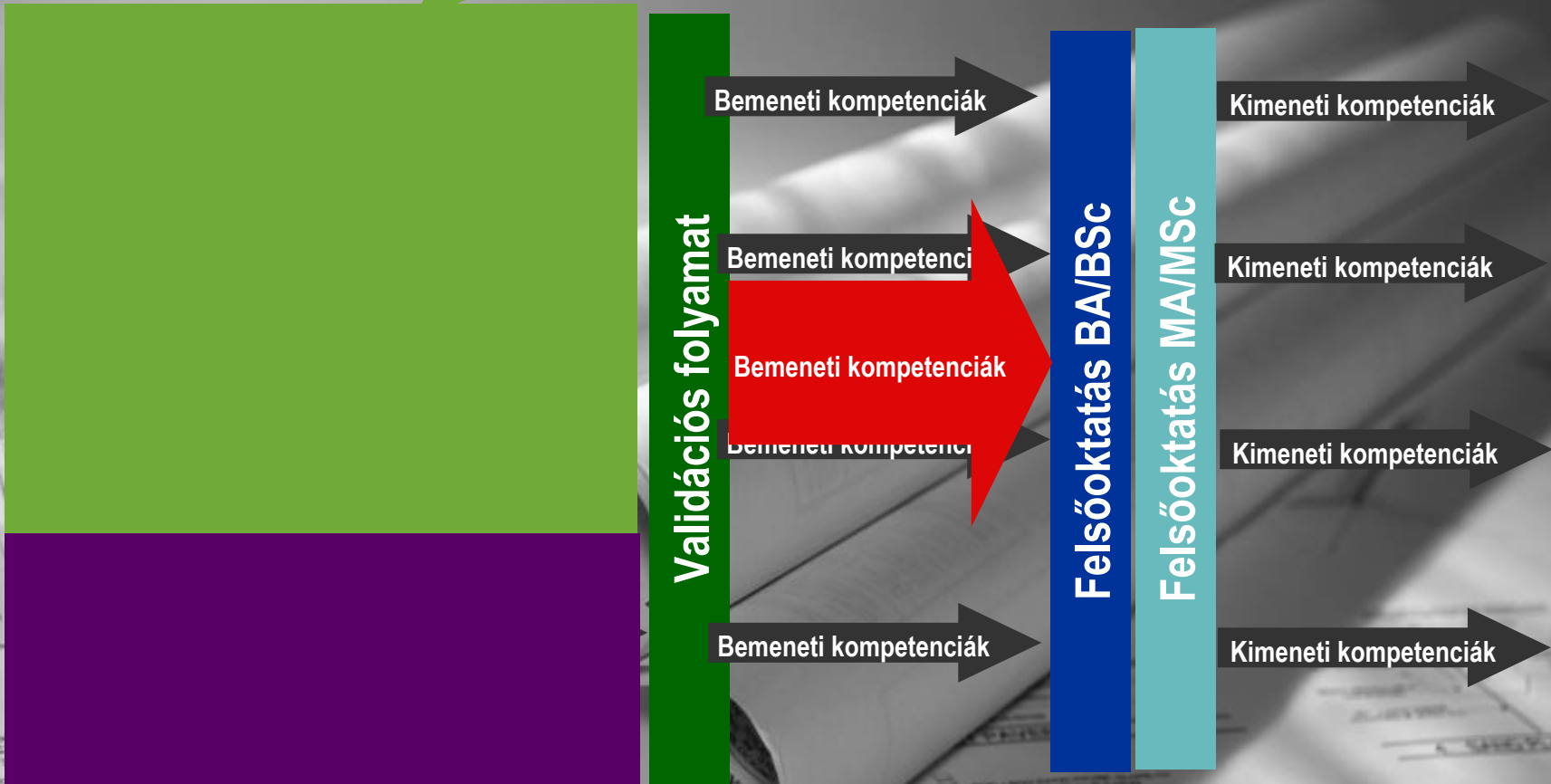

A validációs tevékenység részei (megfeleltetés)

Jogszabály határozza meg

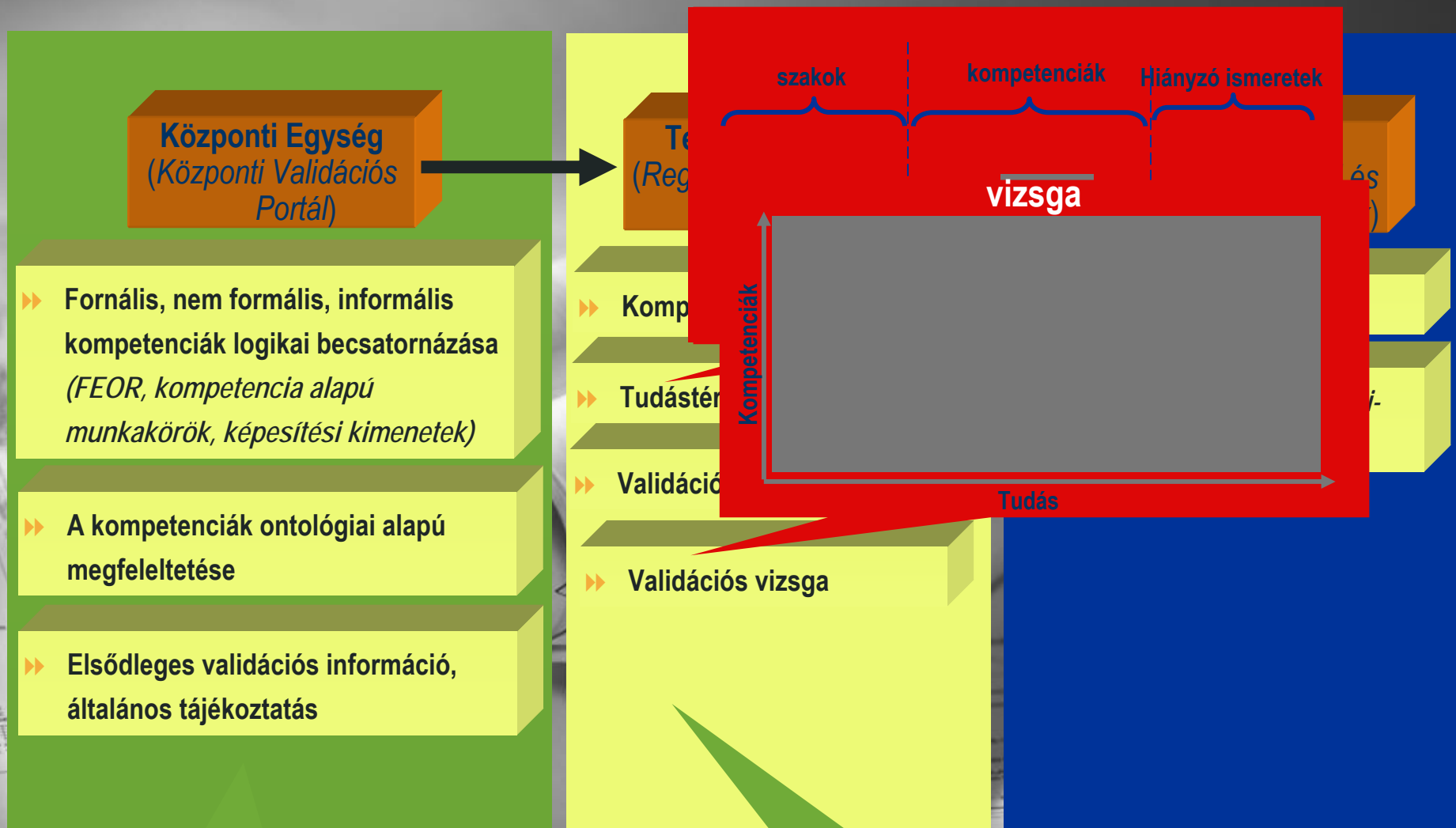
A validáció kiindulópontja

▶ A validáció értelme: a képzettség (tudás) és a végzettség szinkronban legyen!

▶ FEOR

▶ Kompetencia alapú munkakörök

- ▶▶ FEOR, kompetencia alapú munkakörök, képzési kimenetek logikai becsatornázása egy adattárba Az egyes kompetenciák megfeleltetési ontológiai alapú eljárásának kidolgozása
- ▶▶ Adattár felület kialakítása a Központi Validációs Honlapon (front office és back office szolgáltatások kiépítése, felhasználói alkalmazások létrehozása, validációs tudástár kialakítása)
- ▶▶ Tesztrendszer kidolgozása a FOI-kal közösen a regionális vizsgaközpontokban, a tesztrendszer alapján egyénre szabott tudástérkép kialakítása
- ▶▶ Tanácsadó és help-desk szolgáltatások kiépítése a regionális központokban
- ▶▶ Intézményi validációs kreditátviteli és validációs szolgáltatások modelljének létrehozása (referencia modell, eljárásrend ajánlás)
- ▶▶ Validációs jogszabályi környezet kialakítása (javaslat EKK és MKKK harmonizációja)
- ▶▶ A validációs rendszerben való intézményi és hallgatói közreműködés motivációs rendszerének kialakítása
- ▶▶ A validációs rendszer bevezetéséhez és működéséhez szükséges disszeminációs és képzési tevékenységek implementációja
- ▶▶ Változásmenedzsment
- ▶▶ Központi Validációs Iroda létrehozása a Felsőoktatási Kompetencia Központban
- ▶▶ Pilot Projekt lebonyolítása

- **A validációra vonatkozó EU állásfoglalások indítéka:** a 2000. évi – ismert – lisszaboni határozat.
- **2001-ben az Európai Bizottság elfogadta:** „Az egész életen át tartó tanulás európai társágének megvalósítása” című LLL stratégiát, amelynek első és legfontosabb alapelve: a *tanulás elismerése*.
- **2002-es Barcelonai Csúcson** elfogadták: „Az oktatási és képzési rendszerek konkrét jövőbeni célkitűzései” című jelentést, amely kimondta: *„Európa bármely tagállamában különféle végzettséget, tudást és ismereteket szerzett állampolgárok karrierjük vagy további tanulásuk során képesek legyenek ezeket az egész EU területén elismertetni”*.
- **2002-es Koppenhágai Nyilatkozat kimondta:** nem formális és informális tanulás értékelésének területén a közös európai alapelvek megfogalmazására van szükség
- **2004. május 18-án az Európai Unió Tanácsa elfogadta** a nem formális és az informális tanulás közös európai alapelveit. (Draft Conclusions of the Council and of the representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council on Common European Principles for the identificatio and validation of non-formal and *informal learning*)

A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI törvény 17. § (1)-(2) bekezdése

„(1) A képzési programnak igazodnia kell a képzésben részt vevő felnőttek előképzettségéhez és képességeihez.

(2) A képzésre jelentkező felnőtt kérheti tudásszintjének előzetes felmérését, amelyet a felnőttképzést folytató intézmény köteles értékelni és figyelembe venni.”

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 58. § (7) bekezdése

„(7) A kreditátviteli bizottság a korábbi tanulmányokat és munkatapasztalatokat tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerheti. A munkatapasztalat alapján beszámítható kreditek száma legfeljebb 30 lehet.”

Az Egész Életen Át Tartó Tanulás Magyar Nemzeti Stratégiája – 2005. szeptember

A lisszaboni, barcelonai és koppenhágai EU határozatok célrendszerével összhangban kialakított magyar LLL stratégia az egész életen át tartó tanulás fejlesztésében öt prioritást és hét fejlesztési kulcsterületet jelölt meg. A fejlesztési kulcsterületek között kapott helyet informális és nem-formális tanulás elismerése, vagyis a validáció.

Az egész életen át tartó tanulás stratégiájának megvalósítását szolgáló feladatokról szóló 2212/2005. (X. 13.) Korm. határozat 8. pontja

„A különböző képzések közötti rugalmasabb átjárás, az egymásra épülés elősegítése érdekében szakmai intézkedési tervet kell készíteni a szakképesítések modularizációs rendszere a kreditrendszer, illetve az EUROPASS rendszerhez kapcsolódó kompetencia-kártyarendszer kialakítására és folyamatos fejlesztésére. Határidő: 2006. március 31.”

Folyamatban van az Országos Képesítési keretrendszerről szóló kormányhatározat elfogadása

Az Országos Képesítési Keretrendszer (OKKR) és a validációs projekt kapcsolódásai I.

A kapcsolódás kettős:

Az egyik:

A validációs projektben tervezett Független Validációs Vizsgaközpontok és OKKR koncepciójában szereplő Független Akkreditált Vizsgaközpontok tevékenysége között van.

Erről az intézményről a következők szerepelnek az OKKR koncepcióban:

„Nem-formális tanulás eredményének képesítésként való elismerését egy akkreditált vizsgaközponttal közösen alanyi jogon mindenki kezdeményezheti. Az elismerés alapja az adott képesítés számára kidolgozott kimeneti követelményrendszer, a kezdeményező javaslata egy bizonyos OKKR szintre való besorolásra (önbesorolás) és egy akkreditált vizsgaközpont javaslata a szükséges vizsgák lebonyolításának eszközeiről és módjáról. Az elismerés és besorolás költségeit a kezdeményezőnek kell állnia.”

A vizsgaközponttal kapcsolatos feladat:

A vizsgaközpontok kialakításának módja még nem dőlt el. Valószínű, hogy meglévő intézményekre épülnek, melyek a következők: a közoktatás területén az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (OKÉV) regionális vizsgaközpontjai, és a szakképzési terület Regionális Munkaerőfejlesztő és Átképző Központjai. Meg kell határozni a felsőoktatás elvárásait a vizsgaközpontok feladatrendszerével kapcsolatban.

A másik kapcsolódási pont

A validációs projektben tervezett Központi Validációs Központ és az OKKR koncepciójában szereplő Országos Képesítési Tanács (OKT) tevékenysége között van. A koncepció az OKT feladatairól és szervezetéről a következőket tartalmazza:

„Az Országos Képesítési Tanács

Az oktatási szektor irányításának felelőssége több minisztérium között oszlik meg, ezért az OKT létrehozását, összetételére és működésére vonatkozó szabályokat a Kormány hozza meg.

Az OKT titkársági és technikai feladatainak, információs rendszerének működtetését egy hatósági jogkörrel rendelkező az oktatási és kulturális miniszter felügyelete alá tartozó intézmény látja el. Ez az intézmény összegyűjti a képesítési keretrendszer működésének monitoringjához és periodikus értékeléséhez szükséges információkat.

Az OKT elbírálja a kérelmeket. Az egyedi képesítések elismerésével az OKT a megfelelő OKKR szintre besorolja a képesítést, és felveszi a regisztrált képesítések listájára. A regisztrált képesítések listáján szereplő bármely képesítés megszerzésére irányuló vizsgakérelmet a regionális vizsgaközpontoknak fogadniuk kell, biztosítani a vizsgázás feltételeit illetve anyagi-szellemi erőforrások hiányában a kérelmezőt a kijelölt vizsgaközpontba irányítja. A kérelmet legalább egy vizsgaközpontnak be kell fogadnia az államigazgatási határidőn belül. A vizsgáztatás és a bizonyítvány kiadásának költségeit a vizsgázónak kell megtérítenie.”

Az Országos Képesítési Tanáccsal kapcsolatos feladat:

A validációs projekt keretében kidolgozzuk az Országos Felsőoktatási Validációs Központ modelljét, amely - ha az OKKR intézményrendszerének kiépítése úgy kívánja - az Országos Képzési Tanács részeként is megvalósítható. Az integrált intézmény mellett szól, hogy a validációnak éppen az a célja, hogy megteremtse a különböző típusú tanulási formák (formális, nem formális, informális) közötti átjárást.